

RIKSDAGENS SVAR 1/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om posttjänster

Ärende

Regeringen har till 2000 års riksdag överlämnat sin proposition med förslag till lag om posttjänster (RP 74/2000 rd).

Beredning i utskott

Trafikutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (TrUB 13/2000 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalanden:

1. Riksdagen förutsätter att regeringen i brådskande ordning bereder en proposition om inrättande av en postsäkringsenhet vid Teleförvaltningscentralen.
2. Riksdagen förutsätter att en redogörelse för konsekvenserna av lagen om posttjänster och erfarenheterna av dess tillämpning lämnas till riksdagen före utgången av 2003.

Nu församlade riksdag har antagit följande lag:

Lag om posttjänster

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Lagens syfte är att säkerställa att posttjänster av god kvalitet och särskilt samhällsomfattande posttjänster finns att tillgå på rättvisa villkor i hela landet.

Statsrådet skall se till att samhällsomfattande posttjänster finns att tillgå i hela landet.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Lagen tillämpas på tillhandahållande av posttjänster och på postföretags tillhandahållande av samhällsomfattande posttjänster.

Denna lag gäller inte

1) transport och utdelning av tidningar och tidskrifter,

2) sådan begränsad utdelning och transport av brevårsändelser som är av mindre betydelse och som till omfattningen inte är av väsentlig betydelse med hänsyn till det syfte som anges i 1 §,

3) postverksamhet som är nödvändig för en näringsidkares egen verksamhet eller som hänför sig till denna,

4) sådan transport och utdelning av brevförändelser som grundar sig på separata avtal med kunderna om snabb och säker transport, eller på andra motsvarande individuella avtal, och inte heller

5) andra tjänster som gäller förmedling av paket än sådan som hör till de samhällsomfattande posttjänsterna.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *postverksamhet* tillhandahållande av posttjänster och samhällsomfattande posttjänster enligt denna lag,

2) *posttjänster* avgiftsbelagd förmedling av brevförändelser och förmedling av postpaket som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna från en avsändare eller ett postföretag till en mottagare eller till ett annat postföretag; till posttjänsterna hör insamling, sortering, transport och utdelning av försändelser,

3) *samhällsomfattande posttjänster* ständigt tillhandahållande av posttjänster enligt 4 § för alla användare i hela landet,

4) *brevförändelse* ett adresserat brev eller postkort som väger högst två kilo och som har lämnats till ett postföretag för transport; brevförändelsens övriga egenskaper och brevförändelselagen definieras vid behov i postföretagets leveransvillkor,

5) *postpaket* ett adresserat paket som ingår i de samhällsomfattande posttjänsterna och som lämnats till ett postföretag för transport; postpaketets övriga egenskaper och postpaketsslagen definieras vid behov i postföretagets leveransvillkor,

6) *postföretag* en koncessionsinnehavare enligt 6 §,

7) *den som tillhandahåller samhällsomfattande posttjänster* en koncessionsinnehavare som avses i 6 § och som i koncessionen ålagts skyl-

dighet att tillhandahålla samhällsomfattande posttjänster,

8) *avsändare* en fysisk eller juridisk person som har lämnat en brevförändelse eller ett postpaket till ett postföretag för förmedling mot gällande avgift, samt med

9) *mottagare* den på brevförändelsen eller postpaketet antecknade mottagaren.

2 kap.

Samhällsomfattande posttjänster

4 §

Samhällsomfattande posttjänsters innehåll

I hela landet skall det finnas tillgång till samhällsomfattande posttjänster som omfattar

1) tjänster som gäller förmedling av till mottagaren adresserade brevförändelser som väger högst två kilo och postpaket som väger högst tio kilo,

2) tjänster som gäller transport och utdelning av till landet ankommande försändelser som väger högst trettio kilo, samt

3) tjänster som gäller rekommenderade och assurerade försändelser.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande posttjänster skall i varje kommun ha åtminstone ett verksamhetsställe som tillhandahåller samhällsomfattande posttjänster. Ett postföretag skall då det ordnar tillgången på posttjänster beakta kommunens invånartal, areal, de behov av att uträta ärenden som förekommer i kommunen och andra lokala omständigheter samt också utvecklingen av olika nya former av posttjänster.

Den som anlitar posttjänster skall ha möjlighet att på ett insamlingsställe som ligger på ett rimligt avstånd från sin bostad lämna in brevförändelser som ingår i de samhällsomfattande posttjänsterna för att transporteras av ett postföretag. Till de samhällsomfattande posttjänsterna hör minst en insamling och en utdelning varje arbetsdag.

Till de samhällsomfattande posttjänsterna hör både inrikes- och utrikestjänster som avses i denna paragraf.

5 §

Kvalitetsnormer för de samhällsomfattande posttjänsterna

Inhemska brevfräsändelser som ingår i de samhällsomfattande posttjänsterna och som har lämnats in för att förmedlas av ett postföretag och delas ut följande arbetsdag och för vilka det har betalats gällande avgift skall delas ut så att minst 95 procent av fräsändelserna är framme följande arbetsdag.

Gränsöverskridande post inom Europeiska gemenskapen skall delas ut så att minst 85 procent av fräsändelserna är framme på den tredje dagen räknat från inlämningsdagen och 97 procent av fräsändelserna på den femte dagen räknat från inlämningsdagen. Den som tillhandahåller samhällsomfattande posttjänster skall iaktta gemenskapens interna kvalitetsnormer för gränsöverskridande post både i fråga om hela gemenskapens post och posten mellan två av gemenskapens medlemsstater.

3 kap.

Utövande av postverksamhet

6 §

Koncession och villkor för den

Postverksamhet får utövas av sammanslutningar, ämbetsverk, inrättningar och stiftelser, som beviljats koncession för detta av statsrådet.

Koncession skall beviljas, om

1) sökanden har tillräckliga ekonomiska resurser att fullgöra skyldigheterna för ett företag som utövar postverksamhet,

2) det inte finns motiverad anledning att misstänka sökandens förmåga att iaktta de bestämmelser och föreskrifter som gäller postverksamhet,

3) sökanden har förmåga att utöva regelbunden verksamhet i enlighet med koncessionen, samt

4) området för vilket koncession söks bildar ett enhetligt koncessionsområde i fråga om förvaltning och verksamhet.

Koncessionen skall innehålla sådana bestämmelser om utdelning i vilka 5 § iakttas, om inte statsrådet av särskilt vägande och motiverad anledning bestämmer annorlunda då det fattar beslut om koncessionen.

För att garantera att det finns samhällsomfattande posttjänster som täcker hela landet skall statsrådet i koncessionen ålägga en förpliktelse om samhällsomfattande posttjänster för ett sådant postföretag som med hänsyn till ekonomiska resurser, tidigare verksamhet eller annan motsvarande omständighet kan anses ha förutsättningar att tillhandahålla samhällsomfattande posttjänster. Om det är nödvändigt med tanke på tryggheten av de samhällsomfattande posttjänsterna och det inte är oskäligt med hänsyn till postföretaget, kan skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande posttjänster åläggas ett postföretag även för ett annat område eller för posttjänster som hör till andra samhällsomfattande posttjänster än sådana för vilka företaget har sökt koncession.

I koncessionen kan dessutom utfärdas bestämmelser om postföretagets verksamhetsområde, brevfräsändelseslag, insamling och prisättning samt andra bestämmelser som är nödvändiga för att säkerställa tjänsternas kvalitet, tillgänglighet och effektivitet. Villkoren för koncessionen kan ändras med koncessionsinnehavarens samtycke och även annars då särskilda skäl till detta föreligger med hänsyn till lagens syfte, såsom för att trygga tillhandahållandet av samhällsomfattande posttjänster.

7 §

Ansökan om koncession

Av ansökan om koncession för postverksamhet, vilken riktas till statsrådet, skall framgå

- 1) sökandens namn och hemort,
- 2) det område för vilket koncessionen söks,
- 3) arten av den planerade postverksamheten,
- 4) uppgifter om leveransvillkoren för posttjänsterna,

5) en utredning om hur de förutsättningar som anges i 6 § 2 mom. blir uppfyllda, samt

6) andra utredningar som kommunikationsministeriet förutsätter.

Till ansökan skall fogas ett utdrag ur handels- eller föreningsregistret eller en annan motsvarande utredning, bolagsordningen eller ett motsvarande bolagsavtal eller annat avtal eller vid behov stiftelseurkunden, stiftelsens, föreningens eller andelslagets stadgar och en för två år utarbetad allmän plan över den postverksamhet som skall utövas samt en finansieringskalkyl. Om sökanden är en sammanslutning, skall till ansökan fogas sökandens senast fastställda bokslut och verksamhetsberättelse samt en förteckning över de ägare, delägare, medlemmar eller andra personer eller sammanslutningar som utövar bestämmanderätten i den sammanslutning som är sökande.

Ansökan skall behandlas inom sex månader.

8 §

Koncessionens giltighetstid

Koncession för postverksamhet kan beviljas för högst tjugo år.

9 §

Överföring av koncession på någon annan

Koncession som beviljats för postverksamhet får inte överföras på någon annan. Om den faktiska bestämmanderätten med hänsyn till koncessionsinnehavaren förändras, skall detta betraktas som överföring av koncession, varvid statsrådet kan återkalla koncessionen.

Som en överföring av koncession, vilken är en förutsättning för återkallande betraktas inte överföring av koncessionen inom en koncern mellan moderbolaget och ett dotterbolag som i sin helhet ägs av moderbolaget. En sådan överföring skall omedelbart anmälas till kommunikationsministeriet.

10 §

Hur en koncession förfaller

En koncession som beviljats för postverksamhet förfaller, om regelbunden verksamhet i enlighet med koncessionen inte har inletts inom nio månader räknat från koncessionens första giltighetsdag.

4 kap.

Postföretags allmänna skyldigheter

11 §

Mottagning, förmedling och beslag av brev försändelser

Postföretagen är skyldiga att mot gällande avgift av var och en som så önskar ta emot och till mottagaren förmedla brev försändelser i enlighet med koncessionen och sina leveransvillkor.

Ett postföretag kan dock vägra att ta emot eller förmedla en brev försändelse, om

1) försändelsen innehåller farliga ämnen, föremål eller produkter som det enligt lag är förbjudet att transportera eller som på annat sätt är lagstridiga eller orsakar uppenbar fara för människor eller egendom,

2) försändelsen innehåller levande insekter eller andra levande djur,

3) försändelsens innehåll är särskilt känsligt för värme eller kyla,

4) försändelsen innehåller föremål som går sönder eller bryts eller flytande ämnen, eller om

5) en oassurerad försändelse innehåller pengar, värdepapper eller något annat värdefullt.

Om beslag och kvarhållande av brev försändelser föreskrivs särskilt.

12 §

Utdelning

Brev försändelserna skall delas ut till småhus till en anordning eller konstruktion som är belägen på ett med hänsyn till de lokala förhållandena rimligt avstånd från den adress som mottaga-

ren angivit. I höghus skall brevfrändelserna delas ut i byggnaden till de enskilda kunderna.

Brevfrändelserna skall delas ut åtminstone varje arbetsdag, om inte något ööverstigt hinder som beror av mottagaren, en bestämmelse i lag, ett avbrott i trafiken eller någon annan liknande omständighet, som inte har kunnat beaktas vid postutdelningen, hindrar utdelning av post. Utdelningsättet kan dessutom bestämmas med beaktande av lokala omständigheter, mottagarens särskilda personliga behov eller andra ändamålsenliga grunder.

Postpaketen skall delas ut inom rimlig tid. Särskild ankomsttavi kan användas vid utdelningen av frändelser som skall kvitteras och av postpaket.

Kraven i denna paragraf gäller alla postföretag.

13 §

Undantag från insamlings- och utdelningstäthet

I fråga om posttjänster till hushåll som finns i svårtillgängliga skärgårds- eller ödemarksområden och som inte är belägna invid vägar som trafikeras året om, inklusive vägar som trafikeras med landsvägsfärjor och förbindelsebåtar som går minst fem dagar i veckan, har ett postföretag rätt att avvika från den insamlings- och utdelningstäthet som föreskrivs i 4 § och från den utdelningstäthet som föreskrivs i 12 §. Insamling och utdelning till dessa hushåll skall dock ske åtminstone en gång i veckan. Ett postföretag skall utan dröjsmål underrätta mottagaren om postpaket samt frändelser från en myndighet, dock senast den tredje dagen från frändelsens ankomst, om mottagaren kan nås per telefon, elektronisk post eller på något annat sätt.

Postföretagen skall varje år tillställa Teleförvaltningscentralen en utredning om antalet hushåll som avses i 1 mom. Begränsningen kan i hela landet omfatta högst 300 hushåll. Teleförvaltningscentralen skall vid behov avgöra vilka hushåll som omfattas av det undantag som gjorts från insamlings- och utdelningstätheten.

14 §

Utdelningsplaner och utdelningsavtal

Varje postföretag skall utarbeta en plan om hur utdelningen i detalj skall ordnas. Mottagaren kan mot rimlig avgift ingå avtal med ett postföretag om arrangemang som avviker från bestämmelserna i 12 §.

Teleförvaltningscentralen meddelar vid behov mera detaljerade allmänna anvisningar om placeringen av anordningar och mindre konstruktioner för mottagning och utdelning av brevfrändelser.

Om mottagaren och postföretaget inte har ingått avtal om arrangemangen vid postmottagningen och frågan inte har avgjorts genom ett lagkraftvunnet beslut, har postföretaget rätt att förvara mottagarens brevfrändelser för afhämtning på det verksamhetsställe som bestäms enligt mottagarens adress.

15 §

Säkerställande av hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden och av språkliga rättigheter

Ett postföretag eller ett sådant företag som med stöd av ett avtal som det har ingått med ett postföretag tillhandahåller postföretagstjänster för kunder skall trygga hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden.

Ett postföretag eller ett sådant företag som med stöd av ett avtal som det har ingått med ett postföretag tillhandahåller postföretagstjänster för kunder skall i sin verksamhet ge service på finska och svenska med iakttagande av vad som i språklagen (148/1922) föreskrivs om myndigheters skyldighet att ge service på dessa språk. Postföretagen skall även sörja för att den samiskspråkiga befolkningens behov tillgodoses i postföretagens verksamhet med iakttagande av vad som i lagen om användning av samiska hos myndigheter (516/1991) föreskrivs om myndigheternas skyldighet att använda samiska.

16 §

Tystnadsplikt

Den som är anställd hos ett postföretag eller den som med stöd av avtal med ett postföretag tillhandahåller postföretagstjänster för kunder får inte röja vad han eller hon i sitt arbete har fått veta om en kund eller dennes angelägenheter, om röjandet av upplysningarna skulle göra intrång i hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden eller skada ett affärs- eller kundförhållande.

17 §

Rätten att öppna försändelser

Ett postföretag har inte rätt att öppna ett slutet brev.

Ett postpaket får öppnas, om

1) försändelsen är skadad och det är nödvändigt att öppna den för att skydda innehållet eller konstatera dess skick, eller om

2) det är skäl att misstänka att försändelsen kan orsaka fara för hälsa eller egendom.

Ett postpaket får, i närvaro av en annan person, öppnas av en person som Teleförvaltningscentralen har bemyndigat för denna uppgift. Innehållet i ett öppnat postpaket får inte granskas mera än vad som är nödvändigt med beaktande av orsaken till att det öppnas. På ett öppnat postpaket skall göras anteckningar som bestäms av Teleförvaltningscentralen. Om öppnandet skall sättas upp ett protokoll som skall undertecknas av dem som har deltagit i öppnandet och tillställas Teleförvaltningscentralen. På en person som är anställd hos ett postföretag tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar då han eller hon utför uppgifter som nämns i denna paragraf.

18 §

Utredning av mottagaren

Ett postföretag skall försöka reda ut vem som är den rätta mottagaren av en försändelse som sannolikt är avsedd att vara personlig. Om det

trots försök inte går att få reda på mottagaren, skall försändelsen returneras till avsändaren. Om det inte går att få reda på någondera, skall postföretaget förvara försändelsen. Ett postpaket vars innehåll har förskämts får dock förstöras.

En försändelse som mottagaren inte har velat ta emot returneras till avsändaren.

19 §

Postföretags ansvar

Ett postföretag ansvarar för en skada som avsändaren eller mottagaren orsakas av att en försändelse försenas, försvinner eller skadas. Postföretaget fritas dock från ansvar, om det kan visa att skadan orsakats av en omständighet som företaget inte har kunnat undvika och vars konsekvenser det inte har kunnat förhindra.

Om ett postföretag eller någon, vars förfarande postföretaget bär ansvar för, har orsakat skadan uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, kan det inte åberopa bestämmelserna i 1 mom. eller i 20 § om befrielse från ansvar eller begränsning av ansvaret.

Ett postföretags ansvar börjar då avsändaren lämnat försändelsen till insamlingsstället eller på annat sätt till postföretaget för transport. Ansvaret upphör, när försändelsen enligt överenskommet leveranssätt antingen har lämnats i mottagarens anordning eller konstruktion för postutdelning eller överlämnats till mottagaren eller dennes företrädare eller sedan behövlig kvittering över mottagen försändelse har erhållits. Postföretaget har rätt att på överlåtelse dokumenten för en postanvisning och en rekommenderad eller assurerad brevårsändelse anteckna mottagarens personbeteckning och den handling där personbeteckningen har kontrollerats.

Ett avtalsvillkor som till nackdel för avsändaren eller mottagaren avviker från ansvarsbestämmelserna i denna lag är ogiltigt. Avvikelse från bestämmelserna får dock göras genom avtal med någon annan än en konsument som avses i 1 kap. 4 § konsumentskyddslagen (38/1978), om

avvikelsen är skälig med hänsyn till avtalsparternas ställning, försändelsens exceptionella karaktär eller andra särskilda omständigheter.

Ett postföretag och den, vars förfarande postföretaget bär ansvar för, har rätt att åberopa bestämmelserna om begränsning av ansvaret och befrielse från ansvar i denna lag även när ersättningsyrkandet inte grundar sig på denna lag, om ersättning kunde ha yrkats med stöd av denna lag.

Bestämmelserna i denna lag om ett postföretags ersättningsansvar tillämpas inte till den del något annat följer av en internationell konvention som är förpliktande för Finland.

20 §

Begränsning av ansvaret

Till den som lidit skada av att en försändelse försenats skall i ersättning betalas skadans belopp, dock högst

- 1) 50 euro för en vanlig brevårsändelse,
- 2) 85 euro för en rekommenderad eller med mottagningsbevis försedd brevårsändelse,
- 3) 150 euro för andra brevårsändelser eller postpaket.

Till den som lidit skada av att en försändelse skadats eller försvunnit skall i ersättning betalas skadans belopp, dock högst

- 1) 50 euro för en vanlig brevårsändelse,
- 2) det avtalade assuransvärdet för en assure-rad årsändelse,
- 3) 340 euro för andra brevårsändelser,
- 4) 25 euro per kilo för postpaket.

Skadeståndet enligt denna lag kan jämkas enligt vad som anses skäligt, om den skadelidande har medverkat till skadan eller om en annan omständighet som inte ingick i den skadevållande handlingen också har bidragit till skadans uppkomst.

De högsta skadeståndsbeloppen enligt 1 och 2 mom. kan justeras genom förordning av statsrådet i motsvarighet till förändringen i penningvärdet.

21 §

Anmärkning och preskription

Vid äventyr att talerätten går förlorad skall anmärkning om att en försändelse skadats framställas till ett postföretag inom en skälig tid efter att mottagaren har upptäckt skadan eller borde ha upptäckt den. Anmärkning om en synlig skada skall dock framställas i samband med att försändelsen tas emot, om denna överlämnas personligen till mottagaren eller dennes företrädare, som inte är konsument.

Rätten till ersättning är förverkad, om yrkandet inte framställs skriftligen till postföretaget inom ett år eller, om skadan har orsakats uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, inom tre år

1) från det att postföretagets ansvar enligt 19 § 3 mom. har upphört, om rätten grundar sig på att försändelsen har skadats eller försenats, eller

2) från det att postföretaget har underrättat mottagaren om att försändelsen har försvunnit, om rätten grundar sig på att försändelsen försvunnit.

22 §

Placering av postlådor

En kommun är skyldig att tillåta placering av sådana anordningar och mindre konstruktioner, såsom postlådor, som behövs för insamling och utdelning av brevårsändelser på sådana allmänna områden som anvisats i en detaljplan, när de inte kan placeras på något annat för postföretaget eller mottagaren rimligt sätt och till rimliga kostnader. Anordningar och mindre konstruktioner som behövs för insamling och utdelning eller användningen av dem får inte medföra onödig fara för trafiken eller väsentlig olägenhet för annan användning av ett allmänt område.

Ägaren till en tomt, någon annan fastighet eller en byggnad är skyldig att tillåta att anordningar eller mindre konstruktioner som behövs för insamlingen och utdelningen fästs på en vägg, en port eller vid ett staket under de förutsättningar som anges i 1 mom. Skyldigheten kan

dock påföras endast om den är rimlig med hänsyn till ägaren.

Anordningar eller mindre konstruktioner som behövs för insamling och utdelning får placeras vid sådana sido-, skydds- eller frisiktsområden som avses i lagen om allmänna vägar (243/1954), om placeringen eller användningen av lådorna inte medför onödig fara för trafiken eller väsentlig olägenhet för väghållningen.

23 §

Beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet om placering av postlådor samt ersättningskyldighet

Om parterna inte kommer överens om hur postlådorna skall placeras, bestämmer kommunens byggnadstillsynsmyndighet detta med beaktande av hur platsen i fråga används i övrigt och vilka krav en ändamålsenlig postverksamhet ställer. I avgörandet skall kommunens byggnadstillsynsmyndighet också beakta de allmänna anvisningar som Teleförvaltningscentralen har meddelat med stöd av 14 §.

Men och skada som postlådor orsakar skall ersättas enligt lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977). Ett avtal om ersättning binder också en senare ägare till fastigheten eller byggnaden.

24 §

Leveransvillkor

Leveransvillkoren skall publiceras i skriftlig form. De skall finnas tillgängliga för användaren kostnadsfritt.

Av leveransvillkoren skall framgå

1) kundens och postföretagets rättigheter och skyldigheter,

2) de medel som postföretagets kund förfogar över i sådana fall där en försändelse har försejats, försvunnit, blivit stulen, skadats eller där tjänsternas kvalitetsnormer inte iakttagits; dessa medel skall vara klara, enkla och rimliga i fråga om kostnaderna,

3) kundens rättsskyddsmedel,

4) möjligheten för postföretagets kund att lämna sådana fall där kunden och den som tillhandahåller samhällsomfattande posttjänster inte enats, till behörig myndighet för behandling,

5) hur avgifterna bestäms eller fastställs,

6) hur kunderna informeras om avgiftsändringar, samt

7) grunderna för säkerheter eller andra avvikande betalningsgarantier som krävs av kunden.

En prislista över de avgifter som hänför sig till posttjänsterna skall kostnadsfritt finnas tillgänglig för kunderna, och av prislistan skall alla omständigheter som hänför sig till prissättningen framgå klart. Om ett särskilt anbud eller avtal om leverans av posttjänster lämnas eller ingås, skall det vara skriftligt eller elektroniskt så att innehållet inte ensidigt kan ändras och att det finns tillgängligt för båda parterna.

Innan ett postföretag tar i bruk de leveransvillkor som är avsedda för hushållen, skall de tillställas Teleförvaltningscentralen för godkännande. Teleförvaltningscentralen avgör saken efter att ha mottagit konsumentombudsmannens tillstyrkande ställningstagande. Kunderna skall informeras om nya leveransvillkor minst en månad innan de träder i kraft.

25 §

Kontroll av posttjänsternas kvalitet

Varje postföretag skall årligen publicera uppgifter om tjänsternas kvalitet, av vilka dessutom skall framgå antalet klagomål och hur de har behandlats.

26 §

Prissättning

De priser som tillhandahållaren av samhällsomfattande posttjänster tar ut skall vara skäliga, opartiska samt sådana att tjänsterna är tillgängliga för alla användare. Prissättningen skall vara öppen och icke-diskriminerande.

Tillhandahållaren av samhällsomfattande posttjänster skall i hela landet ha ett enhetligt pris på en vanlig brevöversändelse inom landet, som skall utdelas följande arbetsdag. Skyldigheten gäller allmänt ibrukvarande betalningssätt för enstaka brev. En enhetlig prissättning hindrar inte tillhandahållaren av samhällsomfattande posttjänster från att ingå enskilda prisavtal med kunderna.

Priserna skall anpassas till kostnaderna.

Om ändringar i prissättningen skall införas minst en månad innan ändringen sker.

27 §

Kostnadsredovisning

Tillhandahållaren av samhällsomfattande posttjänster skall använda ett redovisningssystem av vilket framgår rimligheten hos priserna för de olika tjänsterna och prisernas förhållande till kostnaderna.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande posttjänster skall i sin interna redovisning hålla åtminstone de tjänster som hör till de samhällsomfattande posttjänsterna åtskilda från de andra tjänsterna. Kostnaderna för de tjänster som hör till de samhällsomfattande posttjänsterna skall uträknas per försändelseslag.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande posttjänster skall tillställa Teleförvaltningscentralen beskrivningar av redovisningssystemen.

28 §

Samarbetsplikt

Ett postföretag är skyldigt att se till att en brevöversändelse som av misstag inlämnats till det för förmedling vidarebefordras för att förmedlas av ett annat postföretag, om adressplatsen för brevöversändelsens mottagare inte är belägen inom det förstnämnda postföretagets koncessionsområde.

Postföretaget är skyldigt att se till att de försändelser som lämnats till ett annat postföretag för frambefordran kan utdelas till en sådan mottagare vars angivna adress är belägen i anord-

ning eller konstruktion, såsom postbox, som det förstnämnda postföretaget besitter.

Avtalsvillkoren mellan postföretagen skall vara opartiska och rimliga. Ett avtal skall innehålla överlåtelsevillkoren och grunderna för prissättningen. I avtalet skall de kvalitetskrav som föreskrivs i denna lag iakttas. Postföretaget skall sända avtalet till Teleförvaltningscentralen som anses ha godkänt avtalet, om den inte har meddelat något annat inom en månad efter mottagandet av avtalet. Om Teleförvaltningscentralen anser att avtalet inte uppfyller de krav som ställs i detta moment eller på något annat ställe i lagen, kan Teleförvaltningscentralen sätta ut en rimlig tid inom vilken avtalat skall ändras.

29 §

Övriga skyldigheter

Ett postföretag skall i sin verksamhet bereda sig på att sköta postverksamheten under undantagsförhållanden. Det skall genom beredningsplaner och förberedelser för verksamhet under undantagsförhållanden samt genom andra åtgärder säkerställa att dess uppgifter kan skötas så störningsfritt som möjligt också vid undantagsförhållanden. Kommunikationsministeriet kan meddela anvisningar om förberedelser för undantagsförhållanden.

Ett postföretag skall iakttä vad som i övrigt föreskrivs om ett postföretag eller dess uppgifter.

Tillhandahållaren av samhällsomfattande posttjänster skall se till att i lag föreskrivna delgivningsförfaranden kan användas i hela landet. På en person som är anställd hos tillhandahållaren av samhällsomfattande posttjänster eller hos ett sådant företag som med stöd av ett avtal som det slutit med tillhandahållaren av samhällsomfattande posttjänster tillhandahåller den sistnämnda tjänsten för kunder tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar då denna person utför uppgifter som hänför sig till delgivningsförfarande.

5 kap.

Styrning av och tillsyn över postverksamheten

30 §

Allmän styrning, utveckling och tillsyn

Den allmänna styrningen och utvecklandet av postverksamheten ankommer på kommunikationsministeriet.

Teleförvaltningscentralen skall utöva tillsyn över att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den iakttas. Teleförvaltningscentralen skall varje år publicera en berättelse över hur de kvalitetsnormer som anges i 5 § har iakttagits.

31 §

Tillsynsavgifter

De avgifter som skall tas ut av postföretagen för den tillsyn Teleförvaltningscentralen utövar och som avpassas enligt omsättningen av den verksamhet som avses i denna lag fastställs av kommunikationsministeriet enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Avgifterna skall fastställas så att de täcker kostnaderna för myndighetsverksamheten.

32 §

Rätt till information

Kommunikationsministeriet och Teleförvaltningscentralen har utan hinder av vad som någon annanstans bestäms om sekretess rätt att av postföretagen för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag få behövlig information om postföretagens ekonomi och deras verksamhet enligt denna lag.

6 kap.

Tvångsmedel, påföljder och ändringssökande

33 §

Tvångsmedel

Om ett postföretag bryter mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan Teleförvaltningscentralen ålägga postföretaget att rätta sitt fel eller sin försummelse.

Teleförvaltningscentralen kan för att förstärka ett beslut som avses i 1 mom. förelägga vite eller hot om att verksamheten helt eller delvis avbryts eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad så som bestäms i viteslagen (1113/1990).

Kostnaderna för en åtgärd som vidtagits på den försumliges bekostnad betalas i förskott av statens medel och får hos den försumlige drivas in utan dom eller beslut i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

34 §

Återkallande av koncession

Om en koncessionsinnehavare som avses i 6 § inte iakttar denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan statsrådet helt eller delvis återkalla koncessionen, då överträdelsen av lagen, bestämmelserna eller föreskrifterna på ett väsentligt sätt påverkar skötseln av postverksamheten och koncessionsinnehavaren inte trots uppmaning inom skälig tid rättar sitt förfarande.

Statsrådet kan återkalla koncessionen även i det fall att koncessionsinnehavaren lägger ned verksamheten. Om återkallande av koncessionen på grund av överföring av den på någon annan föreskrivs i 9 §.

35 §

Olovlig postverksamhet

Den som utövar postverksamhet utan koncession som nämns i 6 § skall, om inte strängare straff för gärningen bestäms på något annat ställe i lag, för *utövande av olovlig postverksamhet* dömas till böter.

Den ekonomiska vinningen av brottet skall dömas förverkad till staten med iakttagande av 2 kap. 16 § strafflagen (39/1889).

36 §

Brott mot tystnadsplikten

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 16 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte gärningen skall straffas enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller strängare straff för gärningen bestäms på något annat ställe i lag.

37 §

Avgörande av tvister

Den som är missnöjd med ett postföretags utdelningsplan som utarbetats med stöd av 14 § eller med postutdelningen, kan föra ärendet till Teleförvaltningscentralen för avgörande. Begäran om avgörande skall lämnas in till Teleförvaltningscentralen inom sextio dagar efter att kännedom om omständigheten i fråga erhållits. Den som önskar få avgörande av Teleförvaltningscentralen i fråga om en omständighet som gäller honom eller henne själv skall ges information om hur begäran om avgörande görs.

Teleförvaltningscentralens beslutanderätt omfattar dock inte frågor som gäller avtalsrelationerna mellan postföretag och kunder eller ersättningsansvaret.

38 §

Ändringsökande

Ändring i ett beslut som statsrådet, kommunikationsministeriet, Teleförvaltningscentralen

och kommunens byggnadstillsynsmyndighet fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Statsrådet, kommunikationsministeriet och Teleförvaltningscentralen kan i sina beslut bestämma att beslutet skall följas innan det har vunnit laga kraft. Förvaltningsdomstolen kan dock förbjuda verkställigheten av beslutet tills saken har avgjorts.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

39 §

Handräckning

Kommunikationsministeriet och Teleförvaltningscentralen har rätt att få handräckning av polisen, tullmyndigheterna och gränsbevakningsväsendet vid verkställandet av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

40 §

Adressregister

Postföretagen har rätt att för utövande av postverksamheten föra ett adressregister över avsändare och mottagare av post.

I adressregistret registreras förutom mottagarens namn- och adressuppgifter personbeteckning eller annan motsvarande identifieringskod. Tillhandahållaren av samhällsomfattande posttjänster har rätt att för skötseln av postverksamheten från befolkningdatasystemet få personbeteckningar och ändringar av dem, uppgifter om födda och avlidna personer och om mottagarnas modersmål samt uppgifter om de adresser och ändringar i dem som tillkommer genom planläggningen och glesbygdsområdenas adressutveckling.

Uppgifterna i adressregistret används för att frambefordra försändelserna samt för att kontrollera och korrigera adresserna för de avsända-

re som ingått avtal om adresstjänster. Namn- och adressuppgifter i adressregistret kan vidareutlämnas för att uppfylla adressregistrets ändamål. Personbeteckning eller annan motsvarande identifieringskod i adressregistret får dock inte vidareutlämnas. En registrerad kan dock förbjuda att hans eller hennes personuppgifter används för kontroll- och korrigerings-tjänster som gäller adresser.

Personuppgifter i adressregistret utplånas senast tio år efter det att postföretaget har fått kännedom om en ändring som skett i uppgifterna.

41 §

Åtgärder med anledning av att postverksamhet upphör

Om ett postföretag upphör med sin verksamhet, skall företaget underrätta statsrådet om saken senast tre månader innan verksamheten läggs ner.

Om ett postföretags koncession återkallas, beviljas koncession inte på nytt då koncessionstiden utlöppt eller om postföretaget annars upphör med sin verksamhet, skall statsrådet besluta om de åtgärder som skall vidtas för upprätthållande av postverksamheten.

Nås inte överenskommelse om att anläggningstillgångar som behövs för skötseln av postverksamheten skall överföras till en annan utövare av postverksamhet, kan statsrådet besluta om överföringen mot ersättning. I fråga om grunderna för och bestämmandet av ersättningen skall iakttas vad som i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter bestäms om inlösningserättning.

42 §

Frimärksutgivning och användning av portomärken

Statsrådet kan på ansökan bevilja ett postföretag rätt att utge internationellt godkända frimärken. Kommunikationsministeriet kan på ansökan bevilja postföretag rätt att utge i Finland

godkända frimärken. Rätten att utge frimärken gäller för högst den tid koncessionen är i kraft.

Teleförvaltningscentralen kan vid behov meddela föreskrifter om formen för, placering på brevfrösendelse och annan användning av portomärken som motsvarar frimärken.

8 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

43 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .

Genom denna lag upphävs postlagen av den 29 oktober 1993 (907/1993) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förut-sätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

44 §

Övergångsbestämmelse

En koncession som beviljats tills vidare för postverksamhet och som gäller då denna lag träder i kraft gäller i tjugo år från den tidpunkt då lagen träder i kraft. Koncession för postverksamhet som beviljats för viss tid och som gäller då denna lag träder i kraft gäller under den beviljade koncessionstiden. Om villkoren för koncessionen strider mot denna lag, följs bestämmelserna i denna lag.

Ansökningar om koncession vilka har anhängiggjorts före lagens ikraftträdande behandlas enligt bestämmelserna i denna lag.

Vad som bestäms i 40 § 3 mom. i denna lag tillämpas även på de uppgifter som finns i ett postföretags register när lagen träder i kraft.

Registerföraren skall anpassa sitt adressregister till denna lag inom två år från lagens ikraftträdande.

Ett postföretag som när denna lag träder i kraft har rätt att ge ut frimärken får fortsätta att ge ut frimärken under sin koncessionstid.

Denna lag tillämpas inte på avtal som har ingåtts innan lagen trädde i kraft. Bestämmelserna

om ersättningsansvar i 19—21 § tillämpas inte om en försändelse har lämnats till ett postföretag för transport innan denna lag trädde i kraft.

Helsingfors den 27 februari 2001